

KIẾN TRÚC NHÀ GUOL VÀ PHƯƠNG PHÁP XÂY DỰNG BẢNG KÍCH THƯỚC CƠ THỂ CỦA NGƯỜI CƠ TU

Nguyễn Ngọc Tùng^{1*}, Hirohide Kobayashi², Võ Ngọc Đức¹

¹ Khoa Kiến trúc, Trường Đại học Khoa học Huế

² Trường Sau Đại học nghiên cứu môi trường toàn cầu, Đại học Kyoto, Nhật Bản

* Email: kts.nguyentung@gmail.com

TÓM TẮT

Với dân số khoảng 59.000, dân tộc thiểu số Cơ tu phân bố chủ yếu ở tỉnh Thừa Thiên Huế và Quảng Nam. Nhà cộng đồng truyền thống, hay còn gọi là nhà Guol của dân tộc Cơ tu có đặc trưng kiến trúc rất độc đáo thể hiện qua các mô típ trang trí ở đỉnh mái, bố trí các hệ cột và chức năng của chúng. Từ xưa, việc xây dựng nhà Guol được dựa trên module kích thước cơ thể người. Qua khảo sát tại xã Thượng Lộ và Thượng Quảng ở Huyện Nam Đông cho thấy, dân làng đã sử dụng 17 đơn vị module kích thước cơ thể người để xây dựng nhà Guol của làng. Hiện nay, kiến thức bản địa về sử dụng đơn vị module kích thước cơ thể người đang dần biến mất. Chính vì vậy, việc ghi và lưu giữ kiến thức này đóng một vai trò quan trọng trong việc bảo tồn một phương pháp truyền thống trong xây dựng nhà Guol của dân tộc Cơ tu.

Bên cạnh đó, tình trạng Kinh hóa ở các nhà Guol ngày càng nhiều mà nguyên nhân là do sự ảnh hưởng của quá trình hiện đại hóa, sự thiếu hụt các vật liệu địa phương và sự gia tăng về giá cả vật liệu xây dựng. Xu hướng biến đổi đó thực sự đáng báo động đối với công cuộc bảo tồn và gìn giữ một trong những giá trị văn hóa kiến trúc của người Cơ tu nói riêng và của Việt Nam nói chung.

Từ khóa: Dân tộc thiểu số Cơ tu, nhà cộng đồng truyền thống, nhà Guol.

ARCHITECTURAL CHARACTERISTIC OF GUOL HOUSE AND BODY-BASED UNITS OF CONSTRUCTION OF CO TU ETHNIC MINORITY

Nguyen Ngoc Tung^{1*}, Hirohide Kobayashi², Vo Ngoc Duc¹

¹ Department of Architecture, Hue University of Sciences

² Graduate School of Global Environmental Studies, Kyoto University, Japan

* Email: kts.nguyentung@gmail.com

ABSTRACT

With population of 59.000, Co tu ethnic minority mainly inhabits the mountain areas of Thua Thien Hue and Quang Nam provinces. The traditional community house called as Guol house of Co tu people has a unique architectural characteristics via the ornamental motifs on rooftop, column arrangement and spacial organization. Originally, the construction of Guol house was based on human body construction design. According to the surveys in Thuong Lo and Thuong Quang communes, Nam Dong district, it reveals that the Co tu people use 17 types of basic body-based units of measurement for constructing Guol houses. At present, the indiginous knowledge for using body-based units has been disappearing. Therefore, preservation and record of this knowledge play an important role for the traditional method conservation for Co tu ethnic minority's Goul house construction.

Under the impacts of King people, especially the rapid modernization, lack of local materials, and increasing cost of construction materials conduct Guol houses to convert into various configurations. That trend is really an urgent alarm for conservating and preserving one of Co tu ethnic minority's cultural architectural values in particular and Vietnamese people in general.

Keywords: Co tu ethnic minority, Guol house, traditional community house.